

7 september 2019
Jeroen Kester

Buren in Nederland

Samenvatting

1 op de 5 verwickeld in burenruzie

Rijtjeshuizen, straatbarbecues en buurtapps: Nederland is een buremland. Maar met meer dan vijfhonderd inwoners per vierkante meter wordt het steeds drukker. Hoe goed is het contact tussen burenen anno 2019 eigenlijk? En hoe vaak gaat het mis?

EenVandaag deed onderzoek onder ruim 27.000 leden van het Opiniepanel. Daaruit blijkt dat de helft van de ondervraagden (52 procent) wel eens overlast heeft ervaren van burenen en dat één op de vijf (19 procent) in de laatste drie jaar verwickeld is geraakt in een heuse burenruzie.

Geluidsoverlast, scheldpartijen en rommel of stank

Verreweg de meest voorkomende aanleiding voor deze burenruzies is geluidsoverlast, maar ook verstoorde communicatie en rommel of stank zijn veel genoemde oorzaken. Panelleden beschrijven hoe snel een kleine ergernis of woordenwisseling uitmondt in bedreigende situaties.

"Ik deed een rustige en nette manier m'n beklag over geluidsoverlast bij mijn buurman, maar werd de dag erna met een honkbalknuppel bedreigd. Na een rechtszaak en een veroordeling is de buurman weer vrij en gaan de pesterijen door", vertelt iemand in het onderzoek. En een ander: "Voor de zoveelste keer werden wij wakker van lawaaioverlast. Toen mijn vriend naar buiten liep en bij hen aanbelde om aan te geven dat dit echt echt niet kon, werd hij door de buurman uitgescholden en aangevallen met een tafelpoot."

Weinig hoop op verzoening

Bij de grootste groep ondervraagden (45 procent) in een conflict is de burenruzie nog harde realiteit en is er weinig optimisme over het begraven van de strijdbijl. De meeste mensen (56 procent) denken dat de burenruzie niet kan worden opgelost. Eenderde (35 procent) denkt van wel, maar noemt een wel heel drastische oplossing voor het conflict: verhuizen.

Schuld ligt vrijwel altijd bij de ander

Opvallend is ook hoe weinig mensen de hand in eigen boezem steken als het gaat om de schuldvraag. Slechts 1 procent van de ondervraagden in een burenruzie legt die schuld vooral bij zichzelf. 84 procent houdt de ander verantwoordelijk en negen procent vindt dat zowel de burenen als zichzelf schuld hebben.

Frequentie en kwaliteit contact met buren

Contact met buren is belangrijk en voor de meesten goed

Hoe tevreden ben je over het algemeen over de manier waarop bewoners met elkaar omgaan in jouw buurt?

Zeer tevreden: 35%
Redelijk tevreden: 50%
Niet zo tevreden: 8%
Helemaal niet tevreden: 5%
Weet niet / geen mening: 2%

In hoeverre vind je het belangrijk om zelf contact te hebben met buren?

Met 'buren' bedoelen we mensen die direct naast, onder, boven of tegenover je wonen.

Zeer belangrijk: 28%
Redelijk belangrijk: 49%
Niet zo belangrijk: 19%
Helemaal niet belangrijk: 3%
Weet niet / geen mening: 1%

Waarom zijn buren belangrijk?

Een meerderheid hecht waarde aan contact met hun buren, vooral omdat het het woonplezier bepaalt en goede buren voor elkaar klaarstaan in moeilijke tijden. Blijven praten en rekening houden is daarbij van essentieel belang, vinden velen.

"Contact met de buren is wel belangrijk. Als je goed contact hebt met de buren heb je ook minder problemen volgens mij. Je kunt dan beter met elkaar in gesprek komen en rekening met elkaar houden."

"Een goed contact met elkaar is ook belangrijk voor een goede sociale controle in de straat. Uiteraard is het contact met de ene buur iets intensiever dan met de andere."

"Een goede buur is belangrijker dan een verre vriend, toch? Het kan altijd zijn dat je in een situatie komt dat het fijn is om naar de buren te gaan voor hulp."

"Goede contacten in de buurt zijn erg belangrijk, zeker als mensen ziek of hulpbehoevend worden."

"Het is niet productief om in onmin te leven met je buren, een beetje water bij de wijn doen is daarom altijd belangrijk. Als je problemen met iemand hebt is een redelijk gesprek de beste remedie."

"Ik heb recent een groot verlies meegemaakt. In deze tijd waren mijn buren belangrijker dan mijn familie en vrienden."

In hoeverre heb je contact met je buren?

(Bijna) dagelijks: 25%
Wekelijks: 40%
Maandelijks: 14%
Een paar keer per half jaar: 5%
(Bijna) nooit: 13%
Ik heb geen buren: 0%
Weet niet / geen mening: 2%

Hoe goed is je contact met jouw buren?

Met alle buren goed: 45%
Met de meesten goed, met een enkele/een paar niet: 39%
Met een enkele/een paar goed, met de meesten niet: 10%
Met geen enkele goed: 3%
Ik heb geen buren: 0%
Weet niet / geen mening: 3%

Overlast en ruzie

1 op de 5 heeft recent bonje met de buren gehad

Heb je in de afgelopen drie jaar overlast ervaren van je buren? Zo ja, hoe vaak?

Ja, vaak: 10%

Ja, regelmatig: 14%

Ja, een enkele keer: 28%

Nee, ik heb geen overlast gehad: 47%

Weet niet / geen mening: 1%

En heb je in de afgelopen drie jaar een conflict gehad met je buren die je zou typeren als burenruzie? Zo ja, hoe vaak?

Ja, vaak: 2%

Ja, regelmatig: 3%

Ja, een enkele keer: 14%

Nee, ik heb geen conflict gehad: 79%

Weet niet / geen mening: 1%

De vragen hierna zijn alleen gesteld aan mensen die in de laatste drie jaar een burenruzie hebben gehad (n=4.617):

Kun je hieronder aangeven waar die burenruzie over ging? Wat gebeurde er precies?

Geluidsoverlast is verreweg de meest genoemde oorzaak van burenruzies. Het gaat niet zozeer om lawaai van de buren zelf, maar van kinderen of huisdieren die buren hebben. Ook klussen in en om het huis kan de sfeer tussen buren flink verpesten, blijkt uit de open antwoorden van panelleden. Enkele voorbeelden:

"Vier keer onze auto besmeurd, een band lek gestoken, altijd maar in de klusherrie. We hebben nu overal camera's hangen. Zelfs de burgemeester moest eraan te pas komen. Na een jaar lijkt het te gaan werken."

"Voor de zoveelste keer werden wij wakker van lawaai-overlast. Toen mijn vriend naar buiten liep en bij hen aanbelde om aan te geven dat dit echt echt niet kon werd hij door de buurman uitgescholden en aangevallen met een tafelpoot".

"We hebben door de klusherrie een mediator via de politie ingeschakeld met als positief gevolg dat de buren 5 jaar lang niet meer mogen klussen. Het heeft ca. 18 jaar overlast gekost voordat deze uitspraak, na veel politiebezoek en een hoop frustratie, is gedaan. Het is inmiddels al een half jaar rustig."

"Bij afwezigheid van de ouders hebben we jaren geluidsoverlast van de puberkinderen van de achterburen gehad, soms wel tot 4 uur in de ochtend. Was niet bespreekbaar, telefoon werd niet opgenomen, mobiele nummer geblokkeerd. Na scheldpartijen heeft de politie bemiddeld."

"Ik deed een rustige en nette manier m'n beklag over geluidsoverlast bij mijn buurman, maar werd de dag erna met een honkbalknuppel bedreigd. Na aangifte moest hij voor de rechter verschijnen en is hij veroordeeld. Maar zijn proeftijd is voorbij en de pesterijen gaan door."

Heb je de afgelopen drie jaar een conflict gehad met je buren om de volgende redenen? Vink ook de redenen aan die je hiervoor hebt ingevuld.

Geluidsoverlast: 57%

Verstoorde communicatie met buren: 40%

Tuin: 22%

Erfgrens: 12%

Overpad: 4%

Grond en/of overpacht: 4%

Kinderen: 16%

Parkeren: 19%

Dieren: 20%

Rommel en/of stank: 27%

Vernielingen: 9%

Verbouwing: 9%

Anders: 12%

Weet niet/ geen mening: 2%

Burenruzies: de schuld, impact op woonplezier en hulp

Vrijwel niemand legt de schuld voor een burenruzie bij zichzelf

Alle ondervraagden:

Ben je wel eens verhuisd naar aanleiding van een burenruzie of ben je dat van plan?

Ja, ik ben van plan te verhuizen naar aanleiding van een burenruzie: 2%

Ja, ik ben in de afgelopen drie jaar wel eens verhuisd naar aanleiding van een burenruzie: 1%

Ja, ik ben langer dan drie jaar geleden wel eens verhuisd naar aanleiding van een burenruzie: 4%

Nee, ik ben nooit verhuisd naar aanleiding van een burenruzie: 90%

Weet niet / geen mening: 2%

De vragen hierna zijn alleen gesteld aan mensen die in de laatste drie jaar een burenruzie hebben gehad (n=4.617):

Is de burenruzie nog gaande of is het inmiddels opgelost?

Het is nog gaande: 45%

Het is inmiddels opgelost: 24%

Anders: 21%

Weet niet / geen mening: 9%

Wie heeft er volgens jou vooral schuld aan de burenruzie, jij of de buren?

De buren: 84%

Ikzelf: 1%

Allebei evenveel: 9%

Weet niet / geen mening: 6%

Welke invloed heeft een burenruzie/hebben burenruzies gehad op jouw woonplezier?

Ik ervaar minder woonplezier: 65%

Ik ervaar meer woonplezier: 2%

Het heeft geen invloed op mijn woonplezier: 30%

Weet niet / geen mening: 2%

In hoeverre weet je bij welke instanties je kunt aankloppen om te bemiddelen in een burenruzie?

Weet ik heel goed: 30%

Weet ik redelijk goed: 25%

Weet ik niet zo goed: 17%

Weet ik helemaal niet: 19%

Weet niet / geen mening: 7%

Onderstaande vraag is gesteld aan mensen die een nog gaande burenruzie hebben (n=1.938):

Denk je dat de burenruzie nog opgelost kan worden? Zo ja, wat zou volgens jou een oplossing kunnen zijn?

Ja: 35%

Nee: 56%

Weet niet / geen mening: 8%

Buurtrechter

Meerderheid voor inzet buurtrechter bij burenruzies

Ben je wel eens verhuisd naar aanleiding van een burenruzie of ben je dat van plan?

Ja, ik ben van plan te verhuizen naar aanleiding van een burenruzie: 2%

Ja, ik ben in de afgelopen drie jaar wel eens verhuisd naar aanleiding van een burenruzie: 1%

Ja, ik ben langer dan drie jaar geleden wel eens verhuisd naar aanleiding van een burenruzie: 4%

Nee, ik ben nooit verhuisd naar aanleiding van een burenruzie: 90%

Weet niet / geen mening: 2%

Buurtrechter

Om de rechtspraak toegankelijker en laagdrempeliger te maken voor burgers, wil het kabinet zogeheten buurtrechters inzetten. Deze rechters kunnen worden ingezet om relatief eenvoudige conflicten tussen burens tegen lage kosten op te lossen. Het verschil met de tv-rechter is dat de uitspraak van de buurtrechter bindend is.

Beide partijen moeten akkoord gaan met deze vorm van rechtspraak. Vervolgens betalen zij 39 euro aan griffiekosten en voeren zij zelf het woord. Hierdoor zijn advocaten niet nodig en blijven kosten laag voor mensen.

Vind je het een goed of slecht plan dat het kabinet investeert om deze buurtrechters in te zetten?

Een goed plan: 65%

Een slecht plan: 12%

Weet niet / geen mening: 23%

Ben je recent in de situatie gekomen waar je een dergelijke buurtrechter goed had kunnen gebruiken?

Ja: 10%

Nee: 85%

Weet niet / geen mening: 5%

Was recent in de situatie waar een buurtrechter van pas kwam (n=2.009):

Denk je dat het conflict met je burens opgelost kan worden met een buurtrechter, waarbij jij en je burens beide 80 euro betalen en je jezelf verdedigt in de rechtszaak?

Ja, zeker wel: 23%

Ja, waarschijnlijk wel: 28%

Nee, waarschijnlijk niet: 26%

Nee, zeker niet: 13%

Weet niet / geen mening: 11%

Waarom denk je dat je wel of juist niet geschikt bent om je te verdedigen in een rechtszaak?

De helft van de mensen die recent een buurtrechter kon gebruiken, denkt het conflict met de burens op te kunnen lossen met behulp van een buurtrechter. Zij hebben het gevoel dat dit effectiever is dan andere middelen door het juridisch bindende karakter van de rechter.

"Ik denk dat een duidelijke, bindende regel met eventueel sancties meer effect zal hebben dan de talloze waarschuwingen van een woningbouwvereniging."

"Een buurtrechter zou een goede juridische uitspraak kunnen doen volgens de wet. Of de burens daarin mee zullen gaan, is weer een tweede."

"Als ik weet dat deze wet er is zal ik denk makkelijker een gesprek aangaan, omdat ik dan dit recht achter mij heb staan."

"Het wordt tijd dat een onpartijdige rechter zich over deze onhoudbare situatie buigt. Dan kan ik misschien op een normale manier wonen."

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek, gehouden van 19 juli tot en met 23 augustus, deden 27.738 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen. Namelijk: leeftijd, geslacht, opleiding, stemgedrag, spreiding over het land en burgerlijke stand.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Jeroen Kester: jeroen.kester@eenvandaag.nl.

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 55.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

De resultaten van het EenVandaag Opiniepanel worden gepresenteerd door Gijs Rademaker en Joyce Boverhuis in EenVandaag (ma-za 18:15 uur, NPO1)

